

PRZEWODNIK KIERUNKOWY · FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ

Jak napisać pracę licencjacką z finansów i rachunkowości

Od sprawozdania do obrony: analiza wskaźnikowa, modele,
interpretacja wyników i rekomendacje – krok po kroku.

Spis treści

Jak korzystać z tego przewodnika	1
1 Czym praca z finansów i rachunkowości różni się od innych	2
1.1 Cztery typy prac licencjackich z kierunku	2
1.2 Anatomia analizy finansowej przedsiębiorstwa	2
1.3 Trzy filary rzetelności kierunku	3
2 Temat i problem badawczy	4
2.1 Skąd brać problemy	4
2.2 Zawężanie: z hasła do tematu	4
2.3 Cel, pytania, hipotezy	4
2.4 Test wykonalności	5
3 Dane: sprawozdania i ich otoczenie	6
3.1 Mapa źródeł	6
3.2 Sprawozdanie to więcej niż trzy tabele	6
3.3 Budowa bazy: arkusz analityczny	7
4 Metody analizy finansowej	8
4.1 Skrzynka narzędziowa	8
4.2 Dobór metod do pytania	8
4.3 Zasady rzetelności metodycznej	9
5 Wskaźniki: cztery obszary analizy	10
5.1 Płynność: zdolność regulowania zobowiązań	10
5.2 Rentowność: efektywność ekonomiczna	10
5.3 Zadłużenie: struktura i zdolność obsługi	10
5.4 Sprawność: gospodarowanie majątkiem	10
6 Bilans, wynik i przepływy w analizie	12
6.1 Bilans: majątek i finansowanie	12
6.2 Rachunek zysków i strat: warstwy wyniku	12
6.3 Przepływy: prawda gotówkowa	12
7 Modele oceny zagrożenia i syntezy	14
7.1 Czym jest model dyskryminacyjny	14
7.2 Rzemiosło stosowania	14
7.3 Praca typu „test modeli”	15
8 Studium spółki: kontekst i porównania	16
8.1 Charakterystyka spółki: selekcja pod analizę	16
8.2 Tło sektorowe: skąd brać porównania	16

8.3	Otoczenie makro: tyle, ile pracuje	16
9	Prezentacja wyników: tabele i wykresy analizy	18
9.1	Tabele: konstrukcja pod czytelnika	18
9.2	Wykresy: kiedy i jakie	18
9.3	Liczby w tekście: dyscyplina spójności	18
10	Interpretacja: od liczb do sądu o kondycji	20
10.1	Trzy kroki interpretacji	20
10.2	Triangulacja: sądy na zbiegu ustaleń	20
10.3	Synteza oceny: rozdział analityczny musi się domknąć	20
11	Część teoretyczna, która pracuje na analizę	22
11.1	Kompozycja: od sprawozdań do metod	22
11.2	Zasada lustra: teoria odbija analizę	22
11.3	Źródła: podręczniki plus warstwa świeża	22
12	Struktura pracy	24
12.1	Szkielet analizy spółki	24
12.2	Szkielet pracy porównawczej	24
12.3	Szkielet pracy testującej modele	24
12.4	Proporcje i alarmy	25
13	Zakończenie: wnioski i rekomendacje	26
13.1	Wnioski: odpowiedzi z liczbami	26
13.2	Rekomendacje: do kogo i co	26
13.3	Ograniczenia: granice analizy zewnętrznej	26
14	Redakcja: język, cytowanie, rzetelność	28
14.1	Język: precyzja księgową	28
14.2	Cytowanie: sprawozdania jako źródła	28
14.3	Rzetelność liczbowa	28
14.4	JSA i oryginalność	29
15	Finisz: składanie pracy	30
15.1	Kolejność ostatnich kroków	30
15.2	Trzy przejścia kontrolne	30
15.3	Korekta i rytm	31
16	Obrona: ostatnie czterdzieści minut	32
16.1	Autoprezentacja: dziesięć minut, dziesięć slajdów	32
16.2	Kanon pytań na obronach z finansów	32
16.3	Czego komisja słucha naprawdę	33
16.4	Po obronie	33

Jak korzystać z tego przewodnika

Ten przewodnik powstał dla jednej osoby: studentki lub studenta finansów i rachunkowości, który ma przed sobą pracę licencjacką i chce ją zrobić dobrze — bez błędzenia, bez poprawek „na trzeci raz” i bez paniki na finiszu. Nie znajdziesz tu ogólników o „pracach dyplomowych w ogóle”: każdy rozdział, każdy przykład i każda checklista dotyczą finansów — sprawozdań, wskaźników, modeli oraz recenzentów tego kierunku.

Praca z finansów i rachunkowości ma luksus, o którym inne kierunki mogą pomarzyć: jej materiał badawczy — sprawozdania finansowe — jest publiczny, ustandaryzowany i policzalny. Ale ten sam luksus rodzi pokusę największego grzechu kierunku: pracy-kalkulatora, która liczy dwadzieścia wskaźników i żadnego nie rozumie. Ten przewodnik uczy analizy, która interpretuje: od doboru danych, przez wskaźniki i modele, po wnioski o kondycji i rekomendacje.

Po drodze spotkasz pięć rodzajów ramek. **Definicje** porządkują pojęcia warsztatu. **Przykłady z praktyki** pokazują, jak zasada wygląda w realnym wywodzie. **Pułapki** ostrzegają przed błędami z co drugiej pracy. **Checklisty** pozwalają odhaczyć etap przed oddaniem rozdziału promotorowi. A ramki **Okiem recenzenta** zdradzają, na co naprawdę patrzy osoba, która wystawi Ci ocenę.

Przewodnik czyta się liniowo, ale nie musisz: masz spółkę i sprawozdania — wejdź od razu w rozdziały o wskaźnikach i analizie; dobierasz dopiero obiekt — zacznij od danych; składasz pracę — do finiszu. Spis treści prowadzi do konkretnych problemów, nie do ogólnych haseł.

Powodzenia. Dobrze poprowadzony licencjat z finansów to trening umiejętności, za którą ten rynek płaci najlepiej: przeczytać sprawozdanie, policzyć, co trzeba, i powiedzieć, co z tego wynika.

01

Czym praca z finansów i rachunkowości różni się od innych

Kierunek finanse i rachunkowość pisze prace na liczbach, które już istnieją: sprawozdania finansowe są publiczne, standaryzowane i porównywalne. Warsztat polega nie na zebraniu danych, lecz na ich **doborze, przetworzeniu i interpretacji** — i właśnie interpretacja, nie arytmetyka, decyduje o ocenie.

1.1 Cztery typy prac licencjackich z kierunku

Analiza finansowa przedsiębiorstwa — klasyka: ocena kondycji wybranej spółki na podstawie sprawozdań z kilku lat (analiza wstępna, wskaźnikowa, modele) z wnioskami i rekomendacjami. Na tym typie koncentruje się przewodnik.

Analiza porównawcza — dwie–kilka spółek albo spółka na tle sektora: ta sama metodyka, mocniejsze wnioski (kondycja nabiera znaczenia dopiero w porównaniu).

Praca rachunkowo-podatkowa — analiza zasad rachunkowości, polityki bilansowej, rozliczeń podatkowych: bliżej analizy regulacji i praktyki księgowej (warsztat interpretacji przepisów plus studium przypadków rozliczeń).

Praca rynkowa — rynek kapitałowy: analiza notowań, efektywności, instrumentów; wymaga warsztatu ilościowego mocniejszego niż typowa analiza sprawozdań.

Co widzę w pierwszych pięciu minutach

Tabele wskaźnikowe: czy pod każdą jest interpretacja, czy tylko „wskaźnik wzrósł”. Formuły: czy praca podaje, jak liczy (definicje wskaźników różnią się między podręcznikami!). Źródło danych: czy sprawozdania są przywołane konkretnie (za które lata, skąd). I wnioski: czy mówią o kondycji spółki, czy streszczają tabele. Praca-kalkulator od pracy-analizy różni się dokładnie tym: obecnością sądu popartego liczbą.

1.2 Anatomia analizy finansowej przedsiębiorstwa

Tabela 1.1: Szkielet analizy finansowej przedsiębiorstwa

Część	Zawartość	Typowa objętość
Wstęp	cel, pytania, zakres (spółka, okres), struktura	2–3 strony
Rozdział I	teoria: sprawozdawczość i metody analizy finansowej	13–18 stron
Rozdział II	charakterystyka spółki i sektora + analiza wstępna sprawozdań	8–12 stron

Część	Zawartość	Typowa objętość
Rozdział III	analiza wskaźnikowa + synteza oceny	14–20 stron
Zakończenie	wnioski o kondycji + rekomendacje + ograniczenia	3–4 strony

Proporcja nadrzędna: analiza (rozdziały II–III) to ponad połowa pracy, a jej rytm wyznacza sekwencja **policz → porównaj → zinterpretuj** powtarzana dla każdego obszaru.

1.3 Trzy filary rzetelności kierunku

Jawność formuł: każdy wskaźnik z definicją (licznik/mianownik) — bo „płynność bieżąca” bywa liczona różnie, a wynik bez formuły jest niesprawdzalny. **Porównywalność:** te same formuły i zakresy przez wszystkie lata i podmioty; zmiany standardów rachunkowości lub prezentacji danych w okresie — odnotowane. **Punkty odniesienia:** wskaźnik sam w sobie nie znaczy nic; znaczenia nabiera wobec dynamiki w czasie, sektora i literaturowych zakresów referencyjnych (używanych z rozumem, nie jak wyrocznia — rozdział dziesiąty).

Praca-kalkulator

Dwadzieścia wskaźników × kilka lat, sto liczb w tabelach, pod każdą zdanie „wskaźnik ukształtował się na poziomie...” — i ani jednego sądu o spółce. Taka praca dowodzi umiejętności dzielenia, nie analizy. Antidotum wpisane w cały przewodnik: mniej wskaźników (12–15 dobranych do celu), każdy z interpretacją w trzech krokach (co widzę → dlaczego → co to znaczy dla oceny), a rozdział analityczny domknięty syntezą: jednym spójnym sądem o kondycji, na który wszystkie liczby pracowały.

☒ Zanim przejdziesz dalej

- ☐ Wiesz, jaki typ pracy piszesz (analiza spółki / porównawcza / rachunkowa / rynkowa)
- ☐ Rozumiesz rytm: policz → porównaj → zinterpretuj
- ☐ Trzy filary: formuły jawne, porównywalność, punkty odniesienia
- ☐ Plan zakłada syntezę oceny, nie tylko tabele
- ☐ Proporcje: analiza ponad połowę pracy

W kolejnych rozdziałach przechodzimy trasę w kolejności warsztatu: temat, dane, metody, wskaźniki, analiza sprawozdań, modele, studium przypadku, prezentacja i interpretacja wyników — aż po strukturę, wnioski, finisz i obronę.